

16-75051527

PRECI

vozeći se u kočijama
u karucama
u čezama
mašući tepezama
i lizezama
i rezedama
u nastupu snage skidajući
jabuku s drveta
ispred kuće devojčake
naopake naopake
pevajući vrti kolo
i Trajajatu
i hrabriji pesmu o čarnom Azijatu
precu su žene! na staze duge
i bez poruge
i bez poruge
smišljali u sate večne i plave
šta da nam usade u mlade glave
i sadili su natenane
vrtove cvetne i probrane
u sate orne zorne i rane
pod mladim suncem natenane
rasade poštene i valjane
kao što je ešitka
i kao etika
kao što je kupus

2

i Veliki Larus
kao Anastazija
i velika ekspanzija
kao što je lepi čovek
i čovek dovek
kao da nikad neće doći kraj
jer ispod mire namiguje raj
mangupski i kelupski
i glave su nam obrađivali
gnojiti pošli plevili i sređivali
ti precu mihi
koji su bili
bili
bili
a ne odlaze
već nam se smeju za naše poraze
i plaču u maramice od šifona
dižući nos do plafona
starogradnji

očevi naših radnji
ponosni što su ostali časni
i tako glasni glasni
glasni

kuju
truju

3

lome lome
te!o tone

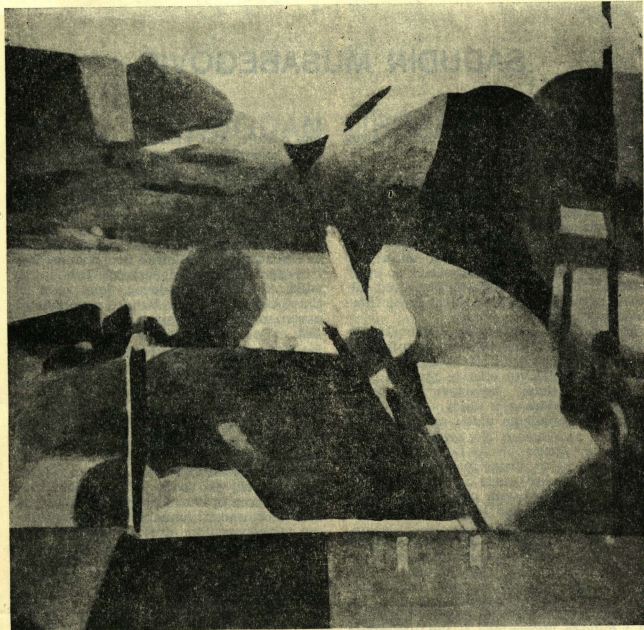
u nas se obuku
pričaju pa svuku
i vode nam ruku
i njome nas tuku
za vaditi glavu
i potpleli slavu

krijući pred našim očima
koje su njihovim prozori
da pod njihovim mrtvim telima
čiji put ka našim delima

PEŠMA OCU

mlad pod travom
oče kljini
iznesi mi belog cveća
rastočeni
vodopijni
dete te se tvoje seća

puti trni tumaravi
jarci silni i jendeci
dete samo, ti, garavi
mladiš se u sipkovi reci

u masnome tvome mraku
šetnje tihe med korenjem
gore — dete izgravano
ljubavima i zelenjem
na ramenu ruke, nema
pred oči mu tuđi mraci —
sunce pije voda lije —
ti planduješ
ruke kriješ
dete stari,
ti, garavi,
mlad pod travom
oče kljini
iznesi mi belog cveća
oj, rasuti,
vodopijni,
dete te se tvoje seća

2

gore — mraci, gore — žega,
glad je gore i svi gresi
dete više: nema njega
rame prazno, ruko gde si

put pokazi
kobena da grrim daj
dete traži
mrak ga lovi

ti planduješ
ri se lolaš
ti me truješ
glasom ovi

u masnome tvome mraku
šetnje tihe med korenjem
gore — dete izgravano
zavetima i zelenjem

PEŠMA MAJCI

grozna majko žvodarko
hodi meni sa jeseni
zidi ispod brda gruba
hodi meni iz pepeta
ne krij mi se sred celera

MIRJANA
STEFANOVIĆ

PRECI

melema mi malo pošlji
al ne šalji ljutih bodlji
grozna majko žvodarko

eno tajko
poludeo
grize uže
noge struže
sve po zraku
na tavanu
stucali ga u avanu
meki crni mraci

topli pogled meni baci
baci majko žvodarko
u krilo me vrucе uvi
i snagu mi vedru ali
glava majko žvodarko
ustrijo ti se mleko
što mi život zakiseli
hodi majko

2

razveseli

eno sestra
morem vesla
ruke su joj orne grube
oči zvezdu sjajnu traže
usta puna crnog mraka
zidi mati iz budžaka
morskog riblžjeg i zelenog
dete ti se jedno
davi
davi
davi
u ljubavi

majko spasi brata moga
sita piša a uboga
ruke nema tela nema
lice mu je dijadema
od rubina hladnih
mesto glave mermer zvoni
grudi su mu avioni
sobe su mu pune para
žena mlada
deca stara
nema njega
usred svoga
što ga gladi
što ga radi

3

spasi majko sina svoga
pokupi ga ispod stvari
pronadi ga ispred groba
i iz malo meke stvari
koja živa jošte osta
rasti život
majko posta

meni majko ruku pruži
da je vidim da je ljubim
i dugo me tiho drži
da ti čerka ne ogrubim

pruži ruku iz svog groba
u koji te ja sahranih
i načini mene roba
svoga
daj da plačem zbog nečega
opšta majko majko svega
slobodu nam groznu uzmi
i zgazi je ispod čitimi

ti bezdušna ravnodušna
što bez glave juriš slavu
ona tebi truli glavu

spasla bih te al ne mogu
jer gde ja da mećem nogu
drugima na put
ko mi daje prut

zbori majko nepostojna
hodi majko neprebolna

majko ti me ti ne laži
i ne kaži
mem
da je život lep

nožicama raznosi klice i bolesti. Ima nekoliko vatre-
nih pobornika svog biologizma. U njihovim stanovima
sam primetio po uglovima zlataste mreže odomaćenih
paukova. Albe neguje u predobliju pokrupnijeg pauka
koji izlučuje niti debljne ribarskog konca, a ispod
mreže se provlaćim sa strahom, mada me Albe smiruje
i govori da je pauk miroljubiv i da je svoj koljački
nagon kanalisao u jednom pravcu — prema muvama.
U letnjim danima, kad se muve množe nekom čudnom
progresijom, Albin pauk se premara od klanja i umo-
tavanja mrtvih muva u buljake paučine, i opušta se kao
zaspali slepi miš, a Albe se tada pretvara u nervoznog
lovca na muvlje glave. Pravi elastične smaltalace od pru-
teva i starih guma koje reže u obliku lepenki i sa
njima ubija neoprezne insekte. Primećujem da je neo-
bično vešt i često dobro odmerimen udarcem smlati i
po nekoliko muva odjedanput. Spljeskane muve baca
pauku u mrežu, ali žučkasta i premorena životinjica
obično ne reaguje.
Ne možemo se nas dvojica boriti protiv tolikih mu-
vetina, pravda mi se Albe. Bez opšte akcije neće biti
uspeha.
Moj stav ga zbunjuje i zaprepasćuje: A šta da čini-
mo, gospodine Albe, ako su nam i paukovi odvratni?

Tricikl mi ne pomaže samo u raznošenju knjiga po
gradu, već i njega, kao iz fijakera — kojih više nema
— posmaran užurbane prolaznike, automobile, parkove
bez ljudi, pijane gužve, neonske reklame, poznanike,
polupoznanike, traka svakognevnicke se odvija kao rin-
gišpil, obrću se glave oko mene, postaju okrugle, izdu-
žene, defiluju bivše glumice sa kućicama, deca sa gla-
vama stareca, krešte za mnom neke žene ali ja se ne

zaustavljam, crkveni tornjevi — katolički, pravoslavni
jevrejski kalvinistički — plešu pijano u razređenim ob-
licima, probijam se kroz procesiju prašnjavih i sušića-
vih ljudi, vidim razapetog gipsanog Hrista uprskanog
lažnom krvlju, za mrtvima zvona besomućno zvone, sa-
tovi na crkvama i javnim zgradama se zaustavili, od-
nekud čujem glas Trune, zapovednički Jare, transpa-
renti načinjeni od klasova žita zakrčili glavne ulice i
rasipaju zrneljve, govornici pokušavaju kanalisati svoje
misli i kretanje same, gušim se, drobim, vičem, u po-
moć, zaustavljeni satovi otkucavaju ne pomerajući ka-
zaljke, tanjim se, postajem lakši, opernatim, uspevam da
se izdignem — poletim, kružim nad gradom kao velikom
kretelkom, akvarijumom. Budim se izmućen i oznojen
i primetim: sedim na sedištu tricikla punog knjiga, a
zeleni pas mi liže članak noge.

Poštar je otišao. Čuje se na ulici njegov reklamni
glas „pisma, pisma“, pa i glasa nestade. Ciganku su
pozvali u drugi stan da vraća, a deca joj se igraju u
dvorištu. Kod mene upadne N. M., upravitelj Treće pa-
nogradske pekare i kaže da mu odmah obezbedim tri
metra i četrdeset santimetara knjiga u nijansama, jer
mu se sutra uđaje čerka, a uz mirazni nameštaj onihove
boje idu i knjige pošto ima i jedna nesrećna vitrina
za knjige, ali on ne želi da biefira čerkinde goste i po-
znanike koricaama načinjenim za tu svrhu, već hoće
prave i dobre knjige klasičnih i modernih pisaca. N. M.
se veoma žuri i mi odmerimo knjige Sekspirove (u
crvenoj boji), Dostojevskog (u sivoj), Mana (u belo-
crnoj), Tolstoja (u plavoj) i Foknerova dela (u krem
platu). N. M. mi se zahvali, isplati knjige, rede-radi
me pozove u svadbu i žurno odlazi. Već odavno nisam
zaradio toliko novaca i to me zbuni i onespokoji. Pre-
vrcem u prstima buljuk zaprijamih novčanica i plet

mi se po glavi čudna ideja da ih zapalim kao obesni ruski
boljar.

Ciganka izade u dvorište, njena deca fruličasto zapi-
skaše i potrčase joj u naručje. Ona u nekoliko pokreta
prebroji novac i stavi ga negde ispod pregače. Otvaram
prozor i zovem je da dođe kod mene, da i meni vraća,
ali se ona snebiva i ne veruje „gospodinu“, misli da joj
se rugam, da ću je prevariti i ismejati. Na kraju ipak
dode gonjena svojim sitnoručanskim navikama i razlo-
zima. Cigančićima dam punu šaku šećera i oni radosni
trknuše na drugi kraj dvorišta. Ciganka dosta nesigurno
uđe i sedne na gomilu knjiga. Obzire se zaprepasćena,
čudi je toliki broj knjiga, od parketa do tavana, gleda
me očima koje nedovomisljeno kazuju da sam joj sim-
patičan i takav malo nastran i luckast. Najpre mi vraća
iz dlana. Kaže da su mi linije života duge, da ću daleko
dugo živeti ako me ne zadese nesrećan slučaj i zato tre-
ba da se čuvam rizičnih poslova i poduhvata. Govori
prigušeno, mučavo. Više je ne slušam. Upamtio sam
sentencu jednog pisca koji reče da suštinu lepe žene
možemo saznati samo ako je posmatramo a ne slušamo
šta govori. Ciganka ima dugu crnu kosu i melanholične
tamne oči. Poznajem je od detinjstva. O njenoj lepoti i
temperamentnosti kruže po Vučjem dolu muškaračka
neživljena naklapanja koja dostižu skoro okovaginalnu
legendu. U sve to nisam verovao, ali tog dana, osećajući
njene prstiče kako mravilji mile po mojim danovima (ja
još spazih kroz prozor tamnoputu detiicu što imitiraju
vragolije susednog psa) otputovah sa njom kao čeraga
u pijanom karavanu. Osvajah predele i nepronađene
caze zaboravljenih pustinja i bez svojih vodiča, prašnja-
vih knjiga. Njena rasuta kosa ležala kao skupocena
proštitka, a tužne oči su se zagledale kroz prozor kao
da iščekuju šibe providenja.

Petko PURČAR VOJNIĆ